

ההתאמות הניתנות לסטודנטים המאובחנים כלקויי למידה

ההתאמות הניתנות במוסד העל תיכוני נקבעות על ידי הגורם המוסמך באותו מוסד, ובהתאם ללקות שאובחנה.

להלן חלק מההתאמות הניתנות במוסדות

הארכת זמן
בחינה בעל פה
הקראת הבחינה
מתן אפשרות להקלטת הרצאות
פריסת התואר לתקופה ממושכת יותר

תהליך מימוש הזכות

- ביצוע **אבחון מוכר** - מסמך כתוב, החתום על ידי מאבחן מוכר לזיהוי לקות למידה אצל מועמד או תלמיד.
- יש להגיש לגורם המקצועי המוסמך במוסד העל תיכוני את הבקשה להתאמות ולצרף אליה את האבחון המוכר. ניתן לצרף גם חוות דעת של מרכז התמיכה במוסד.
- במידה וכבר בוצע אבחון בעבר, יש לבדוק את תקפותו עם המוסד עצמו.
- המוסד העל תיכוני יבחן את הבקשה ואת המסמכים שצורפו לה, ויקבע את ההתאמות שלהן זכאי המבקש, בהתחשב באופיין ובמטרתן של הבחינות והמטלות הנדרשות במסגרת לימודי המבקש במוסד.
- על המוסד להמציא למבקש תשובה מנומקת בכתב על החלטתו בתוך 30 ימים מיום הגשת הבקשה.
- המבקש רשאי לערור על ההחלטה בפני הגורם המוסמך במוסד. הגורם ידון בערר ויגיש את תשובתו המנומקת בכתב בתוך 15 יום מקבלת הערעור.
- מבקש רשאי להגיש, בכל עת, בקשה חוזרת להתאמות, ובלבד שצורפה לה חוות דעת מקצועית של מרכז התמיכה של המוסד ובה המלצה מנומקת להתאמות.

מלגת לימודים מביטוח לאומי – ללקויי למידה ובעלי הפרעות קשב וריכוז

הביטוח הלאומי **מכיר בהפרעת קשב** ומאמין ביכולות של צעירים וסטודנטים עם הפרעת קשב ללמוד ולהשתלב בהמשך בשוק העבודה.

הסיוע של ביטוח לאומי נועד לעזור לסטודנטים ליישם את היכולות הגבוהות שלהם ולעורר בהם מוטיבציה – מתוך האמונה שלמרות כל הקשיים האלה, הם כן יכולים להשתלב בשוק העבודה.

לפני שנכנסים לתהליך, שני דברים שחשוב להבהיר:

1. ביטוח לאומי מכירים בהפרעת קשב, **אך לא בלקויות למידה**. לצערנו, תלמידים שאין להם הפרעה אלא לקויות בלבד לא יוכלו לקבל את המלגה.
2. חשוב להיות אמיתיים. אנשים שאכן זקוקים לסיוע יקבלו אותו, אבל אנשים שלא – מהר מאוד "ייתפסו ברשת".

השלבים לפנייה לביטוח לאומי, בדרך לקבלת מלגת הלימודים:

(1) הכנת תיק מסמכים

את טופס תביעה לקצבת נכות ניתן להוריד באתר ביטוח לאומי או לקבלו בסניף הקרוב לביתכם. רק אם ועדה רפואית תמצא אתכם עם דרגת נכות של 20% ומעלה, תהיו זכאים לקצבת שיקום מביטוח לאומי.

צרפו לטופס הבקשה – תביעה לקצבת נכות - טופס 7801 כל בעיה רפואית שיש לכם להיות רלבנטי. חשוב להדגיש, כל בעיה, כזו הקשורה בהפרעות קשב וריכוז ולקויות למידה וגם בעיות רפואיות אחרות במידה וקיימות – מחלות כרוניות, בעיות אורתופדיות, בעיות שמיעה, ראייה. בין היתר צרפו

- אבחונים פסיכודידקטיים, אישורי התאמות בפסיכומטרי
- המלצות ממורים, גננות
- החתימו את רופא המשפחה על הטופס והגישו את הבקשה בסניף ביטוח לאומי או בסניף דואר.

מסמכים שחשוב מאוד לצרף

- בכל תחום בריאותי, יש לצרף את התיק הרפואי המלא מהעבר + מסמך רפואי מרופא המטפל בתחום הרלוונטי. לדוגמא, אם אתם סובלים מאסטמה – יש לצרף אישורי עבר על הטיפולים והמעקב אצל מומחה ריאות או מומחה המשפחה וכמובן אישור עדכני של מומחה כזה לגבי המצב העדכני.
 - יש לצרף אבחון רפואי מלא ומתוקף בהתאם לתקנות חוזר מנכ"ל הבריאות משנת 2010. חשוב – אבחון זידקטי, פסיכודידקטי ומת"ל אינם אבחונים של הפרעת קשב אלא של לקויות למידה) ולצערנו לקויות למידה אינן מוכרות, אלא רק הפרעת קשב. למי שאין אבחון כזה כדאי מאוד לעשות אותו לפני הגשת הבקשה – וישנן דרכים לעשות אותו אצל גופים המוכרים בקופות החולים או בהסדרי הביטוחים המשלימים.
 - כל המסמכים הרפואיים צריכים להיות מסודרים בסדר כרונולוגי.
- חשוב – ניתן להוסיף מסמכים רפואיים גם לאחר הגשת הבקשה – אבל עד הועדה עצמה ולא לאחריה. ניתן לשלוח בפקס ולהביא אתכם העתק לוועדה.

חשוב לדעת:

מומלץ אם כי לא חובה להתחיל את התהליך בפגישה עם יועצת שיקום, באגף השיקום הקרוב לביתכם. גם אם לא תפגשו איתה בשלב זה, לאחר הועדה הרפואית תפגשו אותם. לסטודנטים בשנים מתקדמות בלימודים (ב' ואילך) כדאי להגיש את בקשת השיקום יחד עם בקשת הנכות הרפואית.

מילוי הטופס לתביעת קצבת נכות

(2) ריאיון בוועדה רפואית

כשבועיים-שלושה לאחר ששלחתם את הטפסים, תקבלו זימון לוועדה רפואית. בוועדה יושב רופא שמתמחה בתחום הבקשה: אם הבקשה שלכם היא של לקויות למידה והפרעות קשב וריכוז, הרופא יהיה נירולוג או פסיכיאטר. (אם בנוסף לכך יש לכם בעיית שמיעה תזומנו לוועדה נוספת עם רופא אף, אוזן, גרון). בנוסף לרופא ישב בחדר מזכיר/ה שתפקידם לרשום את הפרוטוקול. אתם יכולים להביא הורה / רופא / עו"ד ואתם יכולים להגיע לבדכם.

לקויות הלמידה אינן מוכרות עוד בביטוח לאומי. רק הפרעת קשב. לכן, חשוב לתאר את דרך ומידת השפעת הפרעת הקשב על חייכם – מבחינה לימודית, חברתית, תעסוקתית ורגשית. חשוב להדגיש את הדרך הקשה ופחות את התוצאה, כלומר, אם נשאלתם לגבי סיום י"ב עם תעודת בגרות – כדאי לספר על הדרך הקשה שעברתם כדי להגיע לזה – שיעורי עזר, התאמות, טיפול תרופתי, טיפול רגשי, שעות בלתי נגמרות של השקעה ועוד. הכנה לקראת הוועדה תמיד מומלצת – גם אם הבעיה שלכם אמיתית. כדאי להכין את עצמכם למצב שבו אתם יכולים לשתף את הוועדה באופן פתוח ולספר על התלאות שבדרך, כבעלי הפרעת קשב.

חשוב לזכור:

- חשוב חשוב חשוב לעשות את זה מסודר! ארגנו לעצמכם טבלה שמרכזת את כל האבחונים שהגשתם. תדעו לספר כיצד לקויות הלמידה שלכם משפיעות על הלימודים שלכם ביחס לסטודנטים "רגילים". כיצד הפרעת הקשב משפיעה על חיי היום-יום שלכם, כיצד מצבכם משפיע על יכולת הלמידה שלכם.
- דעה רווחת של תלמידים שפונים לוועדה היא שבמידה והם משתמשים בריטלין – יש סיכוי קטן יותר שיקבלו את המלגה. ההפך הוא הנכון – במידה והמומחה בוועדה מתרשם שהסטודנט אינו מטופל תרופתית בגין הפרעת הקשב, הוא יקבע נכות נמוכה יותר מתוך ההנחה ובמידה שיהיה טיפול כזה – יש סיכוי שמאחוריו עומד קושי אמיתי. חשוב לתאר את הטיפול התרופתי ובאותה הנשימה לתאר את ההשפעה החלקית שלו (לא משפיע כל היום), לא משפר את כל קשת קשיי ההפרעה (אנחנו הרי יודעים שהפרעת קשב הנה הפרעה ורוחבית ומשפיעה על כל תחומי החיים) וכמובן לתאר את תופעות הלוואי.
- הרופאים בוועדה לא נגדכם!! הרופאים בוועדה לא מכירים אתכם – הם יכולים להכיר אתכם בשתי דרכים – דרך המסמכים הרפואיים והאבחונים שתגישו להם ודרך השיחה בוועדה עצמה. לכן, חשוב לבור לוועדה מוכנים ולפרט ככל הניתן על הקשיים וההתמודדות.

(3) קבלת אחוזי הנכות

דרגת נכות של 20% ומעלה יכולה לזכות (אם כי לא באופן אוטומטי) בקצבת חודשית/דמי השיקום של 2,200 ש"ח בחודש. דמי השיקום נועדו כדי לכסות את הוצאות המחיה שלכם בזמן הלימודים והם ישולמו לכם, בתנאי שאתם לומדים 20 שעות בשבוע לפחות. אם אתם עובדים במהלך הלימודים ומגיעים לשכר מסוים ע"פ הטבלאות של הביטוח הלאומי, דמי השיקום יהיו נמוכים במקצת. בנוסף תוכלו לקבל:

- קצבת שיקום (מותנה במינימום 20 שעות לימוד שבועיות) – כיום עומד על כ-2,200 ₪ - **לחודש**
- סיוע בשכר לימוד (שכר לימוד אוניברסיטאי) – כיום התקרה עומדת על 13,000 ₪ **בשנה**.
- שכר דירה (במידה שהסטודנט מתגורר לפחות 40 ק"מ ממקום מגוריו – **עד תקרה של 1,200 ₪ לחודש**
- החזר הוצאות על שיעורי עזר – **עד תקרה של 25% משעות הלימוד השבועיות**.
- הוצאות נסיעה – בהתאם לתעריף תחבורה ציבורית.
- מחשב נייד ומדפסת – בהתאם לדרישות הלימוד.
- ניתן לקבל תשלומים רטרואקטיביים לשנה אחורה (מיום הגשת תביעת השיקום).

חשוב לדעת:

- תוכלו לקבל החזר רק על שנה אחורה ולכן מומלץ להתחיל בתהליך עוד לפני שהתחלתם ללמוד.

(4) פגישה/פגישות עם עובד סוציאלי בשיקום מקצועי

לאחר שאושרה דרגת הנכות שלכם, זה הזמן להגיש את תביעת השיקום לאגף השיקום בביטוח לאומי ולקבל זימון לפגישה עם עובדת השיקום. אפשר להתקשר למספר *6050 ולקבל הפנייה לסניף הקרוב לביתכם. הפגישה היא עם יועצת/שיקום, עובדת סוציאלית/הכשרה ומטרתה להבין באופן יותר מדויק את מצבכם וכיצד אפשר לעזור לכם. יש לציין שמדובר בתהליך אישי ופרטני וכל יועץ שיקום בודק דברים שונים.

ייתכן ותפגשו עם יותר מיועצת אחת להבין טוב יותר את מצבכם. לאחר מכן יאשרו לכם קצבה של עד 4 שנות לימוד.

חשוב לדעת:

ייתכן ותתבקשו להביא פרטים על מפקדים או מעסיקים בעבר, כדי לראות מה יכולת העבודה שלכם בעתיד.

בחלק מהמקרים התלמידים מופנים לאבחון נוסף במכוני אבחון והשמה כדוגמת אדם מילוא. האבחונים הנם אבחונים תעסוקתיים שמטרתם לבדוק מהו מסלול הלימודים המתאים לסטודנט.

(5) אישור חודשי

אחת לחודש יש להעביר ליועצ/ת השיקום דו"ח נוכחות בלימודים הכולל את הימים שלמדתם וקבלות על הוצאות שאושרו על ידם (אין צורך בקבלות עבור הוצאות על תחבורה)

כמה זמן זה לוקח?

באופן מוצהר חצי שנה מרגע ששלחתם טפסים, זומנתם לוועדה רפואית, קבלתם דרגת נכות ונפשתם עם אנשי השיקום. בפועל רבים מהתלמידים שלנו סיימו את התהליך הפרק זמן קצר יותר של 3-4 חודשים.

כמה דברים נוספים

- השגת קצבת לימודים (שיקום) מביטוח לאומי היא תהליך ארוך, ועדיין תלמידים רבים שלנו סיימו אותו כך שהם יכולים ללמוד בתנאים נוחים ולהגיע להישגים. המידע המצורף כאן לא מהווה תחליף לפגישה עם אנשי מקצוע בביטוח הלאומי. בכל מקרה אם עברתם גם אתם את התהליך ואתם רוצים לחדד ולהוסיף, אתם יותר ממוזמנים.
- במידה ונקבעה לך נכות הנמוכה מ-20%, ניתן לערער על כך ולהגיש ערר לביטוח לאומי תוך 60 יום. לערר יש לצרף מסמכים רפואיים נוספים ועדכניים וכן חוות דעת של מומחה רפואי. כדאי לקבל ייעוץ לפני הגשת הערר – ניתן לפנות לש.י.ל בכפר סבא לקבלת ייעוץ התנדבותי.